

De Juristenkrant

een actuele kijk op het recht

9 december 1999, afl. 9, p. 1

Skynet veroordeeld voor hyperlinks

De rechter begrijpt het internet niet

De voorzitter van de rechtbank van koophandel te Brussel veroordeelde Skynet, een internetprovider, omdat een aantal abonnees van Skynet op hun homepages een hyperlink hadden aangebracht naar sites waarop zich MP3 files bevonden die konden worden gedownload. MP3-files zijn muziekfiles. IFPI, die de belangen van de producenten van fonogrammen behartigt, had Skynet gevraagd, deze sites te sluiten omdat deze bestanden er illegaal aanwezig zijn. Skynet heeft enkel zijn abonnees er andermaal attent op gemaakt geen illegale handelingen te verrichten.

Is een hyperlink een voetnoot?

Gebruikers huren ruimte af bij hun provider en plaatsen daar een homepage op bereikbaar voor de wereld. Gebruikers kunnen, zoals het hoort, hun pagina zelf inrichten, even vanzelfsprekend onder hun eigen verantwoordelijkheid. De gewone aansprakelijkheidsregeling geldt hier, weze het met het typisch internetaspect: een hoge moeilijkheidsgraad van rechtshandhaving.

Een dergelijke home-pagina bevat ook hyperlinks. Hyperlinks kun je omschrijven als een elektronische voetnoot. Juristen zijn met voetnoten vertrouwd, vermoedelijk zijn het er de grootste leveranciers van: bepaalde juristen schrijven nog slechts een korte tekst bij hun voetnotenapparaat. Voetnoten hebben allen dit gemeen dat zij verwijzen naar ander werk: andere auteurs, vindplaatsen, bij citaat verwijzen ze naar de bron... Een hyperlink is een voetnoot, maar van elektronische signatuur: het verwijst uitsluitend naar een andere internetbron en door het aanklikken komt men er ook meteen terecht, anders dan bij een klassieke voetnoot, waar men naar de dichtst bijgelegen bibliotheek moet rennen om de referentie op te zoeken.

Stel dat een persoon bewust in een wetenschappelijke tekst een voetnoot aanbrengt naar een niet-geautoriseerde folio-uitgave en hiervan wordt verwittigd - begaat hij dan een onrechtmatige daad? Het antwoord lijkt onverdeeld neen te moeten zijn: de functie van een voetnoot is bron-informatie. Deze bron-informatie is correct, zelfs indien de bron het niet is.

Een uitzondering voor de muzieklobby?

Voor de rechter te Brussel werd de vraag gesteld of een provider een onrechtmatige daad begaat wanneer hij een homepage van één van zijn cliënten niet sluit indien hij verwittigd wordt dat er op die home-page een hyperlink zou aangebracht zijn naar illegale MP3-bestanden? Een hyperlink wordt dan veel meer dan een voetnoot, niet een verwijzing maar een actieve handeling. Zonder enige motivering stelt de rechter dat een hyperlink meer is dan een voetnoot. Hij volstaat met volgende vermelding:

«dat wij, ter oplossing van deze zaak, onze keuze verklaren voor de beslissing van de arrondissementsrechtbank te 's Gravenhage, gewezen op 9 juni 1999, die stelt dat:»

Zegt art. 6 van het Gerechtelijk Wetboek niet dat rechters geen uitspraak mogen doen bij wege van als algemene regel geldende beschikking? In een dergelijke motivering lijkt de Brusselse rechter de beslissing van 's Gravenhage zelfs te verheffen boven de Belgische Cassatierechtspraak, als enig en alles afdoend argument. Terwijl juist op dit onderdeel de Nederlandse uitspraak in de USA reeds negatief werd beoordeeld. David FLINT schrijft: «If it is simply a simple jump like, it may be possible to control, but what if the page has hundreds of legitimate links? Can the ISP edit out the offending HTML-text? What if the destination URL has its pages amended so that the offending material does not exist?» (*IP WorldWide, the magazine of international law and policy for high technology*, November 1999, p. 42-46).

Voorzichtigheid geboden

Grote vraagtekens rijzen indien dit de wijze is waarop de rechter inspeelt op de mogelijkheden van de moderne communicatietechnieken. Door zonder enige motivering een interpretatie, enkel door de economische belangengroepen gedicteerd, te onderschrijven wordt ook hier op sluipende wijze de vrijheid van informatie beknot.

Er zijn daarenboven nog meer fundamentele vragen, die blijkbaar niet aan bod kwamen: hoe kan de rechter ervan uitgaan dat alle MP3-files illegaal zijn? Kan IFPI met een voldoende zekerheid aan een provider mededelen dat een bepaalde site illegaal materiaal bevat, waardoor een provider zijn contractuele relatie met zijn cliënt kan en mag verbreken, zonder dat aan de provider een actief onderzoek wordt opgedrongen? Is dit gebeurd in deze zaak? Wat zou er gebeuren mocht de internetprovider de identiteit van de betrokkene hebben meegedeeld aan IFPI? Heeft IFPI het recht de identiteit op te vragen van een cliënt van Skynet waarvan het beweert dat hij diens rechten overtreedt? Een bestudering van de inhoud van het gewijzigd voorstel Richtlijn betreffende bepaalde juridische aspecten van de elektronische handel in de interne markt (17 augustus 1999) moet tot bijzondere omzichtigheid aanzetten.

Rogier de Corte

Voorzitter rechtbank van koophandel Brussel, 2 november 1999, IFPI/Skynet (onuitg)

.....

**Gewijzigd voorstel voor een Richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende bepaalde juridische aspecten van de elektronische handel in de interne markt
17 augustus 1999
COM(1999) 427def**

Afdeling 4 - Aansprakelijkheid van tussenpersonen dienstverleners die als tussenpersoon optreden

Art. 12 – Doorgeefluik ("mere conduit")

1. De lidstaten bepalen in hun wetgeving dat in geval van levering van een dienst van de informatiemaatschappij, bestaande uit de transmissie, via een communicatienetwerk, van door de afnemer van de dienst verstrekte informatie, of het verschaffen van toegang tot het communicatienetwerk, de

aansprakelijkheid van de dienstverlener zich, behalve in het kader van een vordering tot staking, niet tot de doorgegeven informatie uitstrekt, op voorwaarde dat hij:

- (a) niet degene is van wie de informatie stamt,
- (b) de afnemer van de doorgegeven informatie niet heeft geselecteerd, en
- (c) de doorgegeven informatie niet heeft geselecteerd en gewijzigd.

2. De in lid 1 bedoelde activiteiten inzake transmissie en toegangverlening omvatten de automatische, tussentijdse en voorlopige opslag van de doorgegeven informatie, voorzover deze opslag uitsluitend de transmissie van berichten op het netwerk dient en de duur ervan de tijd die redelijkerwijs voor transmissie nodig is, niet overschrijdt.

Art. 13 - "Caching" geheten wijze van opslag

De lidstaten bepalen in hun wetgeving dat in geval van levering van een dienst van de informatie-maatschappij bestaande uit de transmissie, via een communicatienetwerk, van de door een afnemer van de dienst verstrekte informatie, de aansprakelijkheid van de dienstverlener zich, behalve in het kader van een vordering tot staking, niet mag uitstreken tot de automatische, tussentijdse en tijdelijke opslag van deze informatie wanneer dit uitsluitend ten doel heeft de latere transmissie van de informatie op verzoek van andere afnemers van de dienst doeltreffender te maken, op voorwaarde dat:

- (a) de dienstverlener de informatie niet wijzigt,
- (b) de dienstverlener de toegangsvoorwaarden voor de informatie naleeft,
- (c) de dienstverlener de regels naleeft betreffende de bijwerking van de informatie, die in overeenstemming met de bedrijfstaknormen zijn aangegeven,
- (d) de dienstverlener niet de aan de bedrijfstaknormen beantwoordende technologie voor het verkrijgen van gegevens over het gebruik van de informatie wijzigt, en
- (e) de dienstverlener prompt handelt om de informatie te verwijderen of de toegang ertoe onmogelijk te maken, zodra hij daadwerkelijk kennis heeft genomen van een van de volgende feiten:
 - de informatie is van de plaats waar deze zich oorspronkelijk in het net bevond, verwijderd,
 - de toegang tot de informatie is onmogelijk gemaakt,
 - een bevoegde autoriteit heeft de verwijdering van de informatie gelast of de toegang daartoe verboden.

Art. 14 - Hostdiensten

1. De lidstaten bepalen in hun wetgeving dat in geval van levering van een dienst van de informatie-maatschappij bestaande uit de opslag van de door een afnemer van de dienst verstrekte informatie, de aansprakelijkheid van de dienstverlener zich, behalve in het kader van een vordering tot staking, niet tot de op verzoek van een afnemer van de dienst opgeslagen informatie uitstrekt, op voorwaarde dat:

- (a) de dienstverlener niet daadwerkelijk kennis ervan heeft dat de activiteit onwettig is en, wanneer het een schadevergoedingsvordering betreft, geen kennis heeft van feiten of omstandigheden waaruit het onwettige karakter van de activiteiten duidelijk blijkt, of
- (b) de dienstverlener, zodra hij bovenbedoelde kennis bezit, prompt handelt om de informatie te verwijderen of de toegang daartoe onmogelijk te maken.

2. De bepalingen van lid 1 zijn niet van toepassing wanneer de afnemer van de dienst op gezag of onder toezicht van de dienstverlener handelt.

Art. 15 – Geen verplicht toezicht

1. De lidstaten leggen de dienstverleners, voor de levering van de in de artikelen 12 en 14 bedoelde diensten, geen algemene verplichting op toezicht te houden op de informatie die zij doorgeven of opslaan, noch om actief naar feiten of omstandigheden die op onwettige activiteiten duiden, te gaan zoeken.

2. Lid 1 laat iedere overeenkomstig de nationale wetgeving door de gerechtelijke autoriteiten verlangde gerichte en tijdelijke controle-activiteit onverlet, wanneer deze nodig is om de staatsveiligheid, de defensie, de openbare veiligheid te vrijwaren en om strafrechtelijke inbreuken te voorkomen, te onderzoeken, op te sporen en te vervolgen.